

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Martin Kuta, Tadeáš Bajusz

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
RADA K SRBSKO-BOSENSKÉMU REFERENDU	3
JEDNÁNÍ S TURECKEM O MIGRAČNÍCH TOCÍCH	3
PODEPSÁNÍ STABILIZAČNÍ A ASOCIAČNÍ DOHODY S KOSOVM	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	6
K PALESTINSKO-IZRAELSKÝM STŘETŮM	6
MÍROVÝ PLÁN V JEMENU	7
K IRÁCKÉKMU VLÁDNÍMU REFORMNÍMU PLÁNU	8
ZÁVĚRY ZASEDÁNÍ RADY (FAC) – SÝRIE, LIBYE, JIŽNÍ SÚDÁN	8
PREZIDENTSKÉ VOLBY V BĚLORUSKU	10
KOMUNÁLNÍ VOLBY NA UKRAJINĚ	11
FAC: REGIONÁLNÍ STRATEGIE PRO AFRICKÝ ROH	12
ZÁVĚRY RADY K AFGHÁNISTÁNU	14
DOKUMENTY SZBP EU	16

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

RADA K SRBSKO-BOSENSKÉMU REFERENDU

Popis problematiky

Národní shromáždění Republiky srbské (jedné z entit Bosny a Hercegoviny) pověřilo zvláštní komisi přípravou a organizací referenda, které má rozhodnout o přijetí reforem soudnictví navržených bosensko-hercegovinským ministrem spravedlnosti Barišem Čolakem. V rámci těchto reforem má dojít k začlenění agendy válečných zločinů do celostátní jurisdikce.¹ Proti tomu již od července vystupuje prezident Republiky srbské Milorad Dodik (předseda Strany nezávislých sociálních demokratů, SNS, snažící se dlouhodobě o nezávislost Republiky srbské²), který ho chápe jako zásah do státní suverenity, přesouvání příliš velkého množství pravomocí na celostátní úroveň a jako nepřiměřené narušování práv Srbů v Republice srbské, potažmo i v celém státě.³ Vyhlášení referenda je interpretováno v kontextu s blížícími se komunálními volbami a jako porušení Daytonských dohod.

Referendum se bude konat 15. listopadu.⁴

Jednání o reformě sektoru spravedlnosti probíhala v minulosti na úrovni ministrů spravedlnosti jednotlivých entit. Tato jednání byla iniciována delegací EU v Bosně a Hercegovině.⁵

Jednání v institucích EU

Rada pro zahraniční věci (FAC) ve svých závěrech z 12. října uvedla, že plánované srbsko-bosenské referendum naruší „soudržnost, suverenitu a teritoriální integritu Bosny a Hercegoviny“, a vyjádřila vážné obavy nad jeho konáním. Dále ujistila, že EU je i nadále připravena poskytnout veškeré prostředky a součinnost v předvstupních rozhovorech se zemí.⁶

JEDNÁNÍ S TURECKEM O MIGRAČNÍCH TOCÍCH

Pozadí

Konference o západobalkánské migrační cestě, která proběhla v první polovině října, obsahovala ve svých závěrech nutnost zvýšené míry spolupráce se zeměmi, které se na této trase nacházejí. Spolupráce má probíhat v rámci již uzavřených smluv; s kandidátskými státy, potenciálně kandidátskými státy i státy přidruženými.

¹ Balkaninsight.com: Bosnian Serb Referendum „Violates Dayton Peace Deal“, 17. 9. 2015, [ZDE](#).“

² Strana po uznání Kosova zvažovala vypsání referenda o nezávislosti Republiky srbské na Bosně a Hercegovině v roce 2009.

Viz Natoaktual.cz: Vliv osamostatnění Kosova na situaci v Bosně a Hercegovině, 29. 6. 2009, [ZDE](#).

³ Balkaninsight.com: Bosniaks Try to Halt Bosnian Serb Referendum, 2. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴ Balkaninsight.com: Bosnian Serbs Set Date for Controversial Referendum, 25. 9. 2015, [ZDE](#).

⁵ Na červencovém setkání přijali zástupci všech entit a EK společné závěry o úloze strukturovaného dialogu o reformě sektoru spravedlnosti. Všichni zúčastnění vyjádřili svou podporu pro další spolupráci v rámci strukturovaného dialogu pro soudnictví, především ohledně vyšetřování válečných zločinů a jejich podílu na prosazování dalších reforem.

Europa.ba: Delegation of the EU to Bosnia and Herzegovina: Joint statement of the Ministerial meeting in the Framework of the EU-BiH Structured Dialogue on Justice: 13. 7. 2015, [ZDE](#).

⁶ Rada EU: Council Conclusions on Bosnia and Herzegovina, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EU považuje Turecko za důležitýho partnera při zvládnání migračního toku běženců před syrskou občanskou válkou a tzv. Islámským státem na území severovýchodní Sýrie a severozápadního Iráku.

Aktuálně

Vedle konference o západobalkánské cestě probíhala jednání o výraznější spolupráci s Tureckem při zvládnání migračního toku běženců před syrskou občanskou válkou také na summitu Evropské rady. Součástí toho je dohoda o vízové liberalizaci s Tureckem.⁷

Jednání předcházelo setkání vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federici Mogheriniové s tureckým ministrem zahraničí Feridunem Sinirlioğluem.⁸ Předmětem jednání byla situace v Sýrii a s tím spojený migrační tok do Evropy. Společné úsilí EU a Turecka na zvládnání migračních toků bude náplní práce společné pracovní skupiny, která na základě jednání vznikne. V souvislosti s diskuzí o zdrojích migrujících lidí Mogheriniová zdůraznila nutnost politického řešení situace v regionu, stejně jako nevojenské vyřešení tzv. Islámského státu. Vedle OSN by se do vyřešení situace měli vložit také regionální aktéři, kteří mají vliv na jednotlivé strany konfliktu (v případě syrské občanské války).

Dalšími tématy jednání byla situace kolem narušení tureckého leteckého prostoru ruskými letouny v souvislosti s jejich operacemi v Sýrii a také pokrok řešení kyperské otázky.

PODEPSÁNÍ STABILIZAČNÍ A ASOCIAČNÍ DOHODY S KOSOVM

Pozadí

EU v minulosti vyjádřila svou ochotu poskytnout Kosovu asistenci při ekonomické a politické transformaci. I přes neuznání nezávislosti země ze strany některých členských států EU Evropská rada uvedla, že Kosovo má stejně jako ostatní státy v regionu perspektivu členství v unii.⁹ Na začátku května 2015 schválila EK návrh stabilizační a asociační dohody; jednání o ní probíhala od roku 2013.¹⁰ Sjednání asociační dohody nezavazuje členské státy k uznání nezávislosti Kosova.

Aktuálně

Dne 27. října byla podepsána stabilizační a asociační dohoda mezi EU a Kosovem.¹¹ Za EU dohodu podepsala vysoká představitelka Mogheriniová a komisař pro rozšiřování a politiku sousedství Johannes Hahn. Za kosovskou stranu dohodu podepsal premiér Isa Mustafa a ministr

⁷ K tomu viz Evropská rada: European Council meeting (15 October 2015) – Conclusions, 16. 10. 2015, [ZDE](#).

Evropská rada také odsoudila nedávné bombové útoky v centru Ankary.

Vysoká představitelka Mogheriniová před jednáním Rady pro zahraniční věci dne 12. října uvedla, že EU a Turecko sdílejí názor na stabilitu, bezpečnost a mír v regionu.

ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini upon arrival at the Foreign Affairs Council, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁸ ESVČ: High Representative/Vice-President Federica Mogherini met with Turkish Foreign Minister Feridun Sinirlioğlu, 5. 10. 2015, [ZDE](#).

⁹ Evropská komise: Communication From The Commission To The European Parliament And The Council – Kosovo* - Fulfilling its European Perspective, 14. 10. 2009, [ZDE](#).

¹⁰ Přehled SZBP květen 2015, [ZDE](#).

¹¹ Rada EU: Stabilisation and Association Agreement (SAA) between the European Union and Kosovo signed, 27. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

pro evropskou integraci a hlavní vyjednávač Bekim Collaku. Mogheriniová i Hahn zdůraznili vstup vztahů EU-Kosovo do nové fáze. V ní by měla být zaručena vyšší míra asistence EU Kosovu při provádění politických a ekonomických reforem. Jak vysoká představitelka Mogheriniová, tak komisař Hahn zdůraznili význam podepsání této dohody pro vzájemné vztahy. Již dříve komisař Hahn uvedl, že dohoda umožní provádění ekonomických reforem v zemi.¹² Zlepšení ekonomického prostředí v zemi nabývá na významu v souvislosti s počtem osob, které Kosovo opouštějí a směřují do členských států EU.¹³

Asociační dohodu musí ratifikovat všechny zúčastněné strany a členské státy. Kosovský parlament dal 2. listopadu souhlas s ratifikací dohody.¹⁴

Další postup přibližování země do EU je ale závislý na úspěšnosti normalizace vztahů se sousedním Srbskem.¹⁵ Sjednávání dalších dohod se Srbskem ale vyvolalo protesty v Prištině. Opoziční parlamentní strany se také snaží blokovat jednání parlamentu kvůli sjednávání těchto dohod, protože jsou toho názoru, že srbská menšina v zemi získává přílišné garance a pravomoci.¹⁶

¹² Evropská komise: Statement by Commissioner Hahn following the meeting with Prime Minister Isa Mustafa in Pristina, 18. 2. 2015, [ZDE](#).

¹³ Euractiv.com: Poverty spurs mass migration from Kosovo, 16. 2. 2015, [ZDE](#).

¹⁴ Balkaninsight.com: Kosovo Parliament Ratifies EU Association Agreement, 2. 11. 2015, [ZDE](#).

¹⁵ K poslednímu vývoji viz Přehled SZBP srpen 2015, [ZDE](#).

V druhé polovině října vstoupila v platnost dohoda o volném pohybu přes most v Mitrovici, který srbská strana uzavřela a znemožnila tak jeho používání. Dohoda o pohybu přes tento most byla součástí politického dialogu, který obě strany obnovily letos v létě za účasti EU.

ESVČ: Statement by the Spokesperson on the start of implementation of the agreement on freedom of movement/Mitrovica Bridge, 19. 10. 2015, [ZDE](#).

¹⁶ Balkaninsight.com: Kosovo Parliament Hit by More Tear Gas, Protests, 24. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

K PALESTINSKO-IZRAELSKÝM STŘETŮM

Popis problematiky

V říjnu letošního roku došlo na území Jeruzalému k násilným střetům mezi Palestinci a izraelskými ozbrojenými složkami. Napětí odstartovalo při oslavách židovského nového roku v září. Izraelská policie uvolnila omezení pro vstup muslimů do komplexu mešity al-Aksá na Chrámové hoře. Místo je zvláště důležitého duchovního významu pro obě náboženství. V poslední době na Chrámovou horu začal chodit mnohem větší počet židů. To znepokojilo palestinskou komunitu, mohlo by dojít ke změně návštěvních pravidel (židé zde nesmějí provozovat duchovní činnost). Ze strany palestinské komunity panovaly obavy, že by židovské radikální kruhy mohly chtít změnu dosavadních pravidel, a proto vyzvala Palestince, aby území chránili. Ve výsledku tak došlo ke střetům mezi Palestinci a izraelskou policií.¹⁷ Střety potom pokračovaly v průběhu celé první poloviny října a vyžádaly si zraněné i mrtvé na obou stranách. Ze strany militantních palestinských představitelů zaznělo, aby Palestinská samospráva ukončila bezpečnostní spolupráci s Izraelem a naopak podporovala povstání Palestinců v Jeruzalémě a na Západním břehu Jordánu.¹⁸

Jednání v institucích EU

Obecně k blízkovýchodnímu mírovému procesu proběhlo na konci září setkání blízkovýchodního kvartetu (EU, Rusko, Spojené státy, OSN); za EU se jednání účastnila vysoká představitelka Mogheriniová. Představitelé těchto čtyř aktérů souhlasili s konzultacemi se zástupci Egyptu, Jordánska, Saúdské Arábie a Ligy arabských států v dalším postupu v mírovém procesu.¹⁹ Stejně tak i další aktéři by měli být vyslyšeni při projednávání záležitostí spojených s mírovým procesem. Kvartet opětovně zdůraznil cíle mírového procesu – nenásilné dosažení dvoustátního řešení. Zástupce blízkovýchodního kvartetu začne jednat se všemi stranami konfliktu za účelem nalezení shody o dosažení dvoustátního řešení. Společně s regionálními aktéry bude vést jednání o možnostech, jakými mohou přispět k dosažení dvoustátního řešení.²⁰

Den po jednání blízkovýchodního kvartetu se vysoká představitelka Mogheriniová sešla s izraelským premiérem Benjaminem Netanjahu.²¹ Shodli se na nutnosti revidovat směřování blízkovýchodního mírového procesu a následně ho obnovit. Oba zdůraznili svou podporu dvoustátnímu řešení, stejně jako pozitivní roli Arabské mírové iniciativy.²²

Během pokračujících střetů mezi Izraelci a Palestinci Mogheriniová odsoudila násilí a jako jedinou možnost vyřešení současného stavu uvedla dosažení dvoustátního řešení.²³ Dále

¹⁷ Middleeasteye.net: Clashes rock Jerusalem mosque compound on last day of Eid, 27. 9. 2015, [ZDE](#).

¹⁸ Middleeasteye.net: Barghouti: 'The Third Intifada has already begun', 7. 10. 2015, [ZDE](#).

¹⁹ K tomu také viz Přehled SZBP září 2015, [ZDE](#).

²⁰ ESVČ: Statement by the Middle East Quartet Principals, 1. 10. 2015, [ZDE](#).

²¹ ESVČ: Federica Mogherini met with the Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu, 1. 10. 2015, [ZDE](#).

²² Viz Studie PI 3.175 Uznání Palestiny státy EU na podzim 2014, [ZDE](#).

Srovnej též Jewishvirtuallibrary.org: The Arab League: Analysis of the Arab League "Peace Plan", [ZDE](#).

²³ ESVČ: Statement by the Spokesperson on yesterday's killing of two Israeli civilians in the West Bank, 2. 10. 2015, [ZDE](#) a ESVČ: Statement by the Spokesperson on the latest attacks in Jerusalem, 4. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

apelovala na představitele obou komunit, aby vyzvali občany ke zdržení se násilí. Izraelské ozbrojené síly by měly zahájit vyšetřování, zdali použití síly z jejich strany je adekvátní. V souvislosti s možnou změnou podmínek přístupu na posvátná místa Mogheriniová zdůraznila, že nesmí dojít k žádné změně pravidel ani pro jednu ze stran.²⁴ Postoje EU dále zdůraznila během telefonických rozhovorů s izraelským premiérem Netanjahuem a také s prezidentem Palestinské samosprávy Mahmúdem Abbásem. Abbás prohlásil, že situaci chce mít pod kontrolou. Netanjahu za izraelskou stranu přislíbil, že nedojde ke změně podmínek přístupu na posvátná místa. Oba také projeví svou ochotu uvést v praxi ustanovení dohodnutá na jednání kvartetu na konci září.²⁵

V druhé polovině října se vysoká představitelka Mogheriniová sešla s izraelským premiérem Netanjahuem, americkým ministrem zahraničí Johnem Kerrym, německým ministrem zahraničí Frank-Walterem Steinmeierem. Diskutovali o zablokovaném jednání blízkovýchodního mírového procesu a situaci v Sýrii a celém regionu.²⁶ Po jednání s Netanjahuem, Abbásem a jordánským ministrem zahraničí Mogheriniová uvedla, že je nutné zahájit zavádění konkrétních opatření, která by zlepšila životní podmínky pro všechny obyvatele Izraele i Palestiny a napomohla by tak k deeskalaci situace.²⁷

Setkání blízkovýchodního kvartetu se uskutečnilo 23. října. Jednání potvrdilo dřívější postoje – deeskalaci situace, dvoustátní řešení v hranicích z roku 1967.²⁸

MÍROVÝ PLÁN V JEMENU

Popis problematiky

Pod vedením OSN došlo k jednání mezi dvěma stranami konfliktu – současným prezidentem Mansúrem Hádím, kterého podporuje současná vláda, a bývalým prezidentem Ali Abduláhem Salehem, za kterým stojí šíitské hnutí Hútióvé. Ze strany hnutí Hútiů byla vyslovena po jednání ochota k mírovému plánu přistoupit²⁹, ačkoli panovala nejprve skepse, zdali k tomu skutečně dojde.³⁰

Boje nadále pokračovaly ve městě Taíz na jihu země. Vedle vládních sil a jednotek hnutí Hútiů se objevil další významný aktér, sunnitské tzv. Jižní hnutí, které politicky podporuje sousední Saúdská Arábie.³¹ Toho hnutí požaduje odtržení jižní části země s hlavním městem Aden. K tomuto vývoji došlo především po tom, co se v polovině října stáhla oficiální jemenská vláda z Adenu do saúdskoarabského Rijádu.³²

²⁴ ESVČ: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the latest violence in East Jerusalem and West Bank, 7. 10. 2015, [ZDE](#).

²⁵ ESVČ: Federica Mogherini spoke to Israeli Prime Minister Netanyahu and Palestinian President Abbas, 11. 10. 2015, [ZDE](#).

²⁶ ESVČ: Federica Mogherini to meet key interlocutors to discuss the latest tensions in the Middle East, 21. 10. 2015, [ZDE](#).

²⁷ ESVČ: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini following her meetings on the latest tensions in the Middle East, 22. 10. 2015, [ZDE](#).

²⁸ ESVČ: Quartet Principals' Statement, Vienna, October 23, 2015, 23. 10. 2015, [ZDE](#).

²⁹ Reuters.com: Yemen's Houthis, Saleh's party accept U.N. peace terms, eye talks, 7. 10. 2015, [ZDE](#).

³⁰ Middleeasteye.net: UN peace efforts greeted with scepticism in Yemen, 9. 10. 2015, [ZDE](#).

³¹ Kromě toho v zemi operují další ozbrojené skupiny napojené na al-Kajdu a Islámský stát.

³² Middleeasteye.net: Rising tensions between Yemen's Southern Movement and UAE forces, 15. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová ve společném prohlášení s komisařem pro humanitární pomoc a krizový management Christosem Stylianidesem uvedli, že EU poskytne finanční prostředky ve výši 2 milionů EUR na vznik Ověřovacího a inspekčního mechanismu OSN, který by měl zajišťovat kontrolu obchodních lodí, které dopravují humanitární pomoc do země. Podle prohlášení je v současnosti 21 milionů lidí v zemi v ohrožení podvýživou. Situace je zvláště tíživá ve městě Taíz, kde v současné době je 300 tisíc lidí bez přístupu k základním potravinám a potřebám. EU zdůrazňuje politické řešení celé krize; vojenská kampaň pod vedením Saúdské Arábie vede pouze k poškození dopravní infrastruktury, která je základním předpokladem pro distribuci humanitární pomoci v zemi.³³

K IRÁCKÉMU VLÁDNÍMU REFORMNÍMU PLÁNU

Popis problematiky

Význam stabilního Iráku je podmínkou pro účinný boj s rozpínáním tzv. Islámského státu na severozápadě země. Letos v srpnu představil irácký premiér Haider al-Abádí reformní plán. Tento plán zahrnoval zrušení několika vysokých státních postů (post vicepremiéra, kterého v současnosti zastává al-Abádího předchůdce Nouri al-Malíki), boj proti korupci a vyšší míra provádění veřejných služeb směrem k občanům. Reformní plán se může opírat také o občanskou podporu, kdy proti špatné kvalitě veřejných služeb a značné míře korupce protestovali lidé v Bagdádu.³⁴

Jednání v institucích EU

Po setkání s iráckým ministrem zahraničí Ibrahimem al-Jaafarimem během Valného shromáždění OSN v září letošního roku vysoká představitelka Mogheriniová uvedla, že podporuje současnou iráckou vládu al-Abádího, která se snaží prosazovat zahrnující politiku vůči všem proudům ve společnosti, dále politické reformy a obnovu státu. Uvedla také, že proto vítá reformní balíček, který byl premiérem představen letos v srpnu. Mogheriniová vyzvala všechny irácké společenské proudy, aby se snažily o nalezení podpory pro tyto reformy. EU je připravena dále podporovat všechny reformní pokusy v zemi v rámci stávajícího rámce spolupráce. EU dále zdůrazňuje jednotu a svrchovanost iráckého státu a žádá všechny okolní státy, aby iráckou jednotu a svrchovanost podporovaly.³⁵

ZÁVĚRY ZASEDÁNÍ RADY (FAC) – SÝRIE, LIBYE, JIŽNÍ SÚDÁN

Popis problematiky

Říjnovému zasedání Rady pro zahraniční věci (FAC) dominovala témata spojená se zvládním migračních toků.

Kolem syrské občanské války se situace zkomplikovala poté, co se na stranu prezidenta Assada přidalo Rusko, které zahájilo letecké intervence proti islamistům. Jedním z motivů, proč se

³³ ESVČ: Joint Statement by High Representative for Foreign Affairs and Security Policy/Vice-President of the European Commission Federica Mogherini and EU Commissioner for Humanitarian Aid and Crisis Management Christos Stylianides on Yemen, 2. 10. 2015, http://eeas.europa.eu/statements-eeas/2015/151002_05_en.htm.

³⁴ Middleeasteye.net: Iraq PM calls for sweeping reforms in response to protests, 9. 8. 2015, [ZDE](#).

³⁵ Rada EU: Declaration by the High Representative, Federica Mogherini, on behalf of the European Union in support of the reform efforts of the Iraqi government, 5. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Rusko zapojilo do dění v Sýrii, je fakt, že mnoho občanů Ruské federace ze severního Kavkazu a bývalých sovětských republik se v současnosti účastní bojů v Sýrii.³⁶ Rusko dále drží v Sýrii svou jedinou středomořskou vojenskou námořní základnu, a tak má zájem na stabilním prostředí v zemi. Podle některých analýz je ruským zájmem udržet u moci prezidenta Assada a aby s ním západní státy včetně EU začaly jednat o míru.³⁷

Situace v Libyi doznala značného pokroku. V první polovině října zvláštní zmocněnec OSN pro Libyi Bernardino Leon oznámil jména nového premiéra, kterým měl být Fayez Sarraj z Všeobecného národního kongresu se sídlem v Tripolisu, a další členy prezidentské rady a vicepremiéry, kteří měli být zástupci různých částí země.³⁸ Brzy poté ale poslanci Sněmovny reprezentantů, mezinárodně uznaného parlamentu, tento plán odmítli.³⁹ I přes snahu západních i arabských států přimět znesvářené strany v zemi k dohodě se tak nestalo. Zvláštní zmocněnec Leon ale prohlásil, že mírové rozhovory budou pokračovat.⁴⁰

Závěry Rady k Sýrii

Syrská občanská válka se dá vyřešit pouze politickým dialogem mezi všemi zúčastněnými stranami. EU vyjadřuje podporu vedení tohoto dialogu pod OSN. Svrchovanost a jednota státu musí být zajištěna. EU bude dále podporovat umírněnou opozici a setrvání současného vedení odmítá. Umírněná opozice musí všem občanům země nabídnout reálnou alternativu vůči současnému vedení. EU se dále hodlá zapojit do hledání politického východiska ze současné situace. Proto chce zahájit jednání s regionálními aktéry (Saúdská Arábie, Turecko, Írán a Irák) o politickém řešení občanské války. Mezinárodní společenství by mělo zahájit činnost nezávislé vyšetřovací komise, která prověří výskyt válečných zločinů a zločinů proti lidskosti a případně zajistí potrestání viníků. Stabilizace Sýrie je předpokladem pro účinný boj proti tzv. Islámskému státu. Ruské zapojení do současného dění by mělo probíhat v rámci mezinárodní koalice proti Islámskému státu a letecké nálety na pozice opozice a civilních cílů by měly skončit, stejně jako narušování leteckého prostoru sousedních států.⁴¹

Vysoká představitelka Mogheriniová k tomu dále uvedla, že Rusko by se mělo zdržet akcí nekoordinovaných s mezinárodní koalicí. Mogheriniová dále nevyloučila možnou další diskuzi s prezidentem Assadem.⁴²

Vývoji v Sýrii se věnovala na svém zasedání 15. října také Evropská rada. V závěrech uvedla, že podporuje boj proti Islámskému státu, koordinovaný postup mezinárodního společenství vůči teroristickými skupinám. Občanská válka v Sýrii nebude ukončena bez politického jednání (ideálně ve formátu obdobném jako pro řešení iránského jaderného programu). Ruské nálety situaci jenom zhoršují.⁴³ K ruskému zapojení Mogheriniová také uvedla, že dochází ke zhoršení situace běženců v oblasti.⁴⁴

³⁶ Foreignaffairs.com: Headstrong Putin's Involvement in Syria—And How Obama Can Leverage It, 30. 9. 2015, [ZDE](#).

³⁷ ECFR.eu: Russia's Syrian intervention, 5. 10. 2015, [ZDE](#).

³⁸ Middleeasteye.net: UN unveils Libya unity government plan, 9. 10. 2015, [ZDE](#).

³⁹ Middleeasteye.net: Libya rival forces reject UN-proposed government deal, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴⁰ Middleeasteye.net: Libya political process 'will go on', says UN kvoy, 21. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴¹ Rada EU: Council conclusions on Syria, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴² ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini upon arrival at the Foreign Affairs Council, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴³ Rada EU: European Council conclusions, 15 October 2015, 16. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴⁴ ESVČ: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini following her meetings on the latest tensions in the Middle East, 22. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Závěry Rady k Libyi

FAC přivítala úsilí zvláštního zmocněnce Leona a vyzvala všechny strany, aby přistoupily na tento mezinárodně dojednaný mírový plán. EU je připravena zahájit spolupráci s vládou národní shody.⁴⁵

Evropská rada 15. října vyzvala zúčastněné strany k rychlému sjednání dohody o vládě národní jednoty. EU je připravena ji poskytnout politickou a finanční podporu.⁴⁶

Závěry Rady k Jižnímu Súdánu

Po srpnovém sjednání mírové dohody mezi vládou prezidenta Salva Kiira a povstaleckými jednotkami stojícími za bývalým prezidentem Riekem Macharem došlo na začátku září k její ratifikaci v parlamentu.⁴⁷ I nadále ale panovaly neshody mezi oběma stranami ohledně zavádění některých opatření, která byla sjednána.⁴⁸

Podepsání mírové smlouvy v Jižním Súdánu představuje předpoklad pro posun směrem ke stabilní a odpovědné vládě. EU vyzývá všechny strany, aby ve všech oblastech státu skončily s násilím. EU podporuje úmysl OSN obnovit mandát Mise OSN v zemi (UNMISS) a vytvořit Společnou monitorovací a hodnotící komisi, která bude vykonávat dohled nad plnění mírové smlouvy. EU dále vyzývá k okamžitému přístupu obyvatel k humanitární pomoci a zahájení mezinárodního vyšetřování válečných zločinů. EU zahájí s Jižním Súdánem ratifikaci smlouvy o partnerství z Cotonou.⁴⁹ EU je připravena zahájit spolupráci s přechodnou vládou národní jednoty.⁵⁰

PREZIDENTSKÉ VOLBY V BĚLORUSKU

Popis problematiky

Dne 11. října proběhly v Bělorusku prezidentské volby. Dle očekávání je vyhrál současný prezident Alexander Lukašenko a byl tak zvolen již popáté v řadě. Lukašenko získal 83,5 % hlasů a s přehledem tak porazil další tři kandidáty, jimž se podařilo získat 100 tisíc hlasů nutných pro kandidaturu, Tatianu Korotkevičovou (koalice stran Lidové referendum, 4,4 % hlasů), Sergeje Gaidukeviče (Liberální demokratická strana, 3,3 % hlasů) a Nikolaje Ulakhoviče (Běloruská národní strana, 1,67 % hlasů).⁵¹ Pozorovatelská mise OBSE vedená Kentem Härstedtem (Švédsko) upozornila na „nerovné hrací pole pro kampaň“, problémy se sčítáním hlasů a další prohřešky proti zásadám OBSE.⁵² Celé volby proběhly poklidně, čímž se liší oproti

⁴⁵ Rada EU: Council conclusions on Libya, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴⁶ Rada EU: European Council conclusions, 15 October 2015, 16. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴⁷ Reuters.com: South Sudan's parliament approves peace deal, 10. 9. 2015, [ZDE](#).

⁴⁸ Jednalo se o nové federální uspořádání země na 28 států namísto současných 10. Povstalci dále požadovali zřízení vlády národní jednoty a až poté navrhování ústavních a státoprávních změn.

Reuters.com: Troika urges delay to plan for new South Sudan states, 6. 10. 2015, [ZDE](#).

⁴⁹ Dohoda o spolupráci s africkými, karibskými a pacifickými státy.

Viz ESVČ: The Cotonou Agreement, [ZDE](#).

⁵⁰ Rada EU: Council conclusions on South Sudan, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵¹ ElectionGuide.org: Belarus Election for President, 11. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵² Jedná se o zásady přijaté na Kodaňském setkání Konference o lidských právech KBSE (předchůdkyně OBSE).

Viz OSCE.org: Document of the Copenhagen Meeting of the Conference on the Human Dimension of the CSCE, 29. 6. 1990, [ZDE](#).

Zpráva OBSE k prezidentským volbám viz OSCE.org: INTERNATIONAL ELECTION OBSERVATION MISSION Republic of Belarus – Presidential Election, 11 October 2015, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

posledním z prosince 2010, kdy došlo ke střetům mezi opozicí a policií.⁵³ V den voleb se v Minsku uskutečnily poklidné demonstrace opozice proti výsledku a průběhu voleb. Opozice upozorňovala na údajnou manipulaci s hlasy, nerovnému přístupu kandidátů k médiím, čímž byla podlomena důvěryhodnost voleb.⁵⁴ Německý ministr zahraničí Frank-Walter Steinmeier se vyjádřil, že dle dostupných informací nebyly volby tolik spojeny s utlačováním opozice jako ty minulé, a stejně tak představitelé dalších členských států EU oceňovali konání voleb v „příznivém klimatu.“⁵⁵

Jednání v institucích EU

Vysoká představitelka Mogheriniová a komisař pro politiku sousedství a rozšiřování Hahn ocenili v prohlášení z 12. října poklidný průběh voleb. S odkazem na předběžnou zprávu OBSE upozornili na některé procedurální a další nedostatky voleb. Ty by dle nich měly být do parlamentních voleb v roce 2016 odstraněny a EU je připravena napomoci Bělorusku k dosažení mezinárodních standardů pro řádné demokratické volby.⁵⁶

Na konci října vypršela platnost omezujících opatření vůči fyzickým a právnickým osobám v Bělorusku. FAC na svém zasedání dne 29. října rozhodla o prodloužení platnosti omezujících opatření až do konce února 2016. Zároveň se ministři zahraničí rozhodli o neuplatňování sankcí vůči 170 fyzickým a 3 právnickým osobám. Došlo tak v reakci na propuštění politických vězňů a v kontextu zlepšujících se vztahů mezi Běloruskem a EU.⁵⁷ Pozastavení omezujících opatření je také reakce na proběhlé prezidentské volby, po nichž nedošlo k výrazným střetům mezi policií a opozicí. Rada zároveň aktualizovala seznam postižených osob, na které se nadále vztahují sankce a prodloužila platnost zbrojního embarga.⁵⁸

KOMUNÁLNÍ VOLBY NA UKRAJINĚ

Popis problematiky

Dne 25. října se na Ukrajině uskutečnily komunální volby. Do voleb se zapojilo 132 politických subjektů, volební účast dosáhla 46 % oprávněných voličů.⁵⁹ Volby se nekonaly v Autonomní republice Krym, městě Sevastopol, některých regionech Doněcké a Luhanské oblasti, městech Mariupol, Krasnoarmijsk a Svatove.⁶⁰

⁵³ Theguardian.com: Belarus presidential candidates charged over election protests, 30. 12. 2010, [ZDE](#).

⁵⁴ BBC.com: Belarus vote: Lukashenko re-elected president by landslide, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵⁵ NDTV.com: Belarus' Alexander Lukashenko Looks to Eased sanctions but OSCE Sanctions But OSCE Queries Poll, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵⁶ Statement of the HR/VP Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on presidential elections in Belarus, 12. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵⁷ K tomu viz také vyjádření vysoké představitelky Mogheriniové a komisaře pro rozšiřování a politiku sousedství Hahna ze srpna letošního roku.

ESVČ: Statement by High Representative/Vice President Federica Mogherini and Commissioner for European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations, Johannes Hahn, on the release of political prisoners in Belarus, 22. 8. 2015, [ZDE](#).

⁵⁸ Rada EU: Belarus: EU suspends restrictive measures against most persons and all entities currently targeted, 29. 10. 2015, [ZDE](#).

Viz také Nařízení Rady (EU) 2015/1948 ze dne 29. října 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 765/2006 o omezujících opatřeních vůči Bělorusku, 30. 10. 2015, [ZDE](#).

⁵⁹ Huffingtonpost.com, Local Elections in Ukraine Bring Mixed Results, 30. 10. 2015, [ZDE](#).

⁶⁰ OSCE Election Observation Mission: Ukraine, Local Elections, 25 October 2015 Interim Report, 9. 10. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Na západě země a v centrální části Ukrajiny získal silnou pozici Blok Petra Porošenka, zatímco strana Vlast Julie Tymošenkové zaznamenala celkový propad volebních preferencí a byla předstížena proevropskou stranou Svěpomoc a pravicovou stranou Svoboda.⁶¹ Na východě země si silnou pozici udržel Opoziční blok a v některých regionech sousedících s oblastmi ovládanými separatisty zvítězili prorusí kandidáti.⁶²

Separatisté v jimi ovládaných regionech plánovali paralelní komunální volby na 18. října a 1. listopadu.⁶³ Konání paralelních voleb je ale v rozporu s Minskými dohodami. Uspořádání oficiálních voleb v obou regionech je podle Minských dohod předpokladem pro decentralizaci Ukrajiny, o co separatisté primárně usilují. Volby v separatistických regionech byly odloženy až na únor 2016.⁶⁴

Na setkání ministrů zahraničí Ruska, Ukrajiny, Francie a Německa na začátku září bylo dojednáno dočasné příměří a opětovně zdůrazněna nutnost stažení těžkých zbraní z frontové linie.⁶⁵ Příměří je dodržováno jen částečně a na frontové linii se dle závěrů monitorovací mise OBSE stále vyskytuje velké množství vojenské techniky i těžkých zbraní.⁶⁶

Jednání v institucích EU

ESVČ ve svém prohlášení uznala řádný demokratický průběh voleb s ohledem na závěry monitorovací mise OBSE a s přihlédnutím k obtížné situaci na Ukrajině. Volby představují konsolidaci situace v zemi. Zároveň ale volby neproběhly na celém území státu; kolem 5 milionů voličů nemohlo volit.⁶⁷ Dále ESVČ přivítala odložení neoficiálních voleb v separatistických regionech.⁶⁸

O situaci na Ukrajině se jednalo také na plénu EP. Téma představila komisařka pro justici, ochranu spotřebitele a otázky rovnosti pohlaví Věra Jourová v zastoupení vysoké představitelky. Uvedla, že dodržování příměří, stejně jako nutnost provedení demokratických voleb a následná decentralizace moci jsou pro řešení ukrajinské krize stěžejní.⁶⁹ V rámci debaty na plénu byl opakovaně zmíněn pozitivní vývoj v posledních měsících, včetně odložení voleb v regionech ovládaných povstalci, dále byly nastíněny přetrvávající problémy (vratké příměří i problémy státních institucí).⁷⁰

FAC: REGIONÁLNÍ STRATEGIE PRO AFRICKÝ ROH

Popis problematiky

Africký roh je dlouhodobě křehkým regionem v rámci kontinentu. V oblasti probíhají vnitrostátní ozbrojené konflikty a v jednotlivých státech také dochází k častému porušování lidských práv. Oba faktory vytvářejí důvody pro značný migrační tok z regionu.

⁶¹ Huffingtonpost.com: Local Elections in Ukraine Bring Mixed Results, 30. 10. 2015, [ZDE](#).

⁶² Kyivpost.com: New parties with old faced perform well in local elections, 9. 11. 2015, [ZDE](#).

⁶³ WSJ.com: Russia-Backed Rebels in Ukraine to Delay Disputed Elections, 6. 10. 2015, [ZDE](#).

⁶⁴ ECFR: Local elections in Donbas risk scuttling the Minsk Agreement, 14. 9. 2015, [ZDE](#).

⁶⁵ DW.com, OSCE: Ceasefire holding in eastern Ukraine, 12. 9. 2015, [ZDE](#).

⁶⁶ OSCE: Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine, 9. 11. 2015, [ZDE](#).

⁶⁷ ESVČ: Statement by the Spokesperson on the local elections in Ukraine, 27. 10. 2015, [ZDE](#).

⁶⁸ ESVČ: Statement by the Spokesperson on the holding of the local elections in certain areas of the Donetsk and Luhansk regions, 6. 10. 2015, [ZDE](#).

⁶⁹ ESVČ: Speech by Commissioner Jourová on behalf of the High Representative/Vice President, Federica Mogherini, to the European Parliament on 14 October 2015 on the Situation in Ukraine, 16. 10. 2015, [ZDE](#).

⁷⁰ Evropský parlament: 14. 10. 2015 k situaci na Ukrajině, Brusel, vice [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- V Somálsku⁷¹ probíhá válka mezi islamistickým hnutím Al-Shabaab a vládními jednotkami. V zemi rovněž působí vojenská mise Africké unie (AMISOM), která společně s vládními jednotkami brání rozšíření vlivu hnutí Al-Shabaab. OSN doporučila Africké unii, aby došlo ke změně cílů a řízení mise za účelem dosažení lepších výsledků v boji s militantním islamismem. Podle zprávy OSN také nelze očekávat zlepšení situace, pokud nebudou fungovat státní instituce a infrastruktura státu.⁷² Země je také zdrojem značného množství běženců; podle odhadů UNHCR se v květnu letošního roku nacházelo mimo své domovy přes 970 tisíc Somálců v Keni, Etiopii, Jemenu, Eritrei, Džibutsku a Ugandě.⁷³ Od Somálska se odtrhl nejsevernější federální stát (Somaliland); k podobným snahám dochází také v jižnějším federálním státu Puntlandu.⁷⁴
- Etiopie hostí téměř 700 tisíc běženců ze sousedních států (Súdánu, Jižního Súdánu, Somálska a Eritrei).
- Eritrea je zdrojovou zemí migračního toku do Evropy. Důvodem je porušování lidských práv, přesněji povinná vojenská služba, která sice podle zákona je omezena na 18 měsíců, v praxi ale dochází k jejímu neodůvodněnému prodlužování. Stejně tak jsou branci využíváni k nuceným pracím. Dále jsou překračovány stanovené lhůty o vazbě (její neodůvodněné prodlužování) a nelidské zacházení a podmínky ve věznicích. Dřívější eritrejská imigrace směřovala do Izraele⁷⁵; po uzavření hranic ale došlo k přesměrování do Libye a přes Středozemní moře do Evropy.⁷⁶

Migrační toky v oblasti se staly mnohem složitějšími po vypuknutí konfliktu v Jemenu. Zatímco v minulosti směřovaly proudy běženců pouze do Jemenu, v letošním roce přibyl také proud běženců z Jemenu do Džibutska, Etiopie, Somálska a Súdánu.⁷⁷

Jednání v institucích EU

Na jednání Rady EU pro zahraniční věci (FAC) dne 26. října došlo k přijetí regionálního akčního plánu pro země Afrického rohu, s platností pro léta 2015–2020.⁷⁸ EU by měla v regionu klást důraz na pět oblastí:

- Regionální bezpečnost a stabilita za přispění regionálních a mezinárodních organizací, bezpečnostní spolupráce se zeměmi Arabského poloostrova, Rudého moře, Egypta a Libye. Cílem v této oblasti je vytvořit funkční státní instituce, které budou účinně zajišťovat bezpečnost. V souvislosti s bezpečností, stabilitou a podporou politických institucí v jednotlivých státech bude v příštím roce zhodnoceno působení misí SBOP.⁷⁹
- Migrace a nucené vysídlování. Faktorem migrace jsou ozbrojené střety, nízká míra ekonomické výkonnosti a dodržování lidských práv. V oblasti migrace by mělo dojít

⁷¹ Přehled SZBP říjen 2014, s. 14, [ZDE](#).

K finanční podpoře Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v Somálsku viz také Přehled aktualit v oblasti migrace od 16. 10. do 31. 10. 2015, [ZDE](#).

⁷² Globalsecurity.org: Somalia Civil War, 8. 10. 2015, [ZDE](#).

⁷³ Reliefweb.int: Mixed Migration in Horn of Africa and Yemen, May 2015, 31. 5. 2015, [ZDE](#).

⁷⁴ Crisisgroup.org: Somaliland: The Strains of Success, 5. 10. 2015, [ZDE](#).

⁷⁵ Kolem 90 % běženců z Afriky, kteří v minulosti přišli do Izraele, bylo z Eritrei a Súdánu.

Assaf.org.il: Israel says it won't forcibly deport illegal African migrants, but it wants them to leave, 21. 12. 2013, [ZDE](#).

⁷⁶ HRW.org: World Report 2015: Eritrea, [ZDE](#).

⁷⁷ IOM.int: Regional Committee on Mixed Migration for Horn of Africa, Yemen, Meets in Djibouti, 11. 9. 2015, [ZDE](#).

⁷⁸ Rada EU: Council Conclusions on the EU Horn of Africa Regional Action Plan 2015-2020, 26. 10. 2015, [ZDE](#).

⁷⁹ Jedná se především o mise SBOP EUTM Somalia ([ZDE](#)) a EUNAVFOR Atalanta ([ZDE](#)).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

k usnadnění legálních možností cestování do Evropy, aby nelegální migrace nebyla považována za jedinou možnost, a byla tedy co nejnižší. Aktuální výzvou je samozřejmě boj s převaděčstvím lidí a jejich obchodem.

- Opatření proti radikalizaci a násilnému extremismu. Radikalizace v oblasti je ovlivněna několika faktory. Nejvýznamnějším faktorem je nestabilita státních institucí a jejich neschopnost provádět cílenou sociální a rozvojovou politiku. Dochází tím k vytváření vyloučených skupin obyvatelstva, u nichž dochází k radikalizaci mnohem snadněji. Na druhé straně roste četnost použití represivních metod vůči určitým sociálním skupinám ze strany státních institucí.
- Zaměstnanost generace mladých lidí
- Lidská práva (ochrana lidskoprávních aktivistů), právní stát a demokratické vládnutí

Rozvojová spolupráce EU se zeměmi regionu směřuje na snižování chudoby. EU chce dále spolupracovat s regionálními aktéry v oblasti dodržování mezinárodního humanitárního práva a posilování role žen v regionu a při budování míru a řešení konfliktů. Součástí tohoto závazku je také posilování přeshraniční spolupráce, mimo jiné v oblastech politické, rozvojové, hospodářské, migrační, genderové a bezpečnostní spolupráce. Kromě spolupráce se zeměmi plán zdůrazňuje užší spolupráci s regionálními i globálními organizacemi – OSN, Africkou unií, Mezivládní agenturou pro rozvoj (*International Authority on Development, IGAD*), Východoafrickým společenstvím (*East African Community, EAC*), Radou pro spolupráci v Perském zálivu (*Gulf Cooperation Council, GCC*). Koordinaci aktivit s těmito organizacemi by měl zajišťovat zvláštní zmocněnec EU pro Africký roh. Vysoká představitelka a EK jsou vyzvány, aby zahájily konzultace se zeměmi v regionu za účelem implementace opatření z akčního plánu. Zavádění některých opatření bude následovat po konferenci EU a Afriky ve Vallettě o řešení současného zvýšeného migračního toku (v souvislosti s tím už na začátku září EK navrhla zřízení svěřeneckého fondu pro Afriku).

ZÁVĚRY RADY K AFGHÁNISTÁNU

Popis problematiky

Afghánistán je tradičním předmětem jednání mezi EU a Spojenými státy.⁸⁰ EU uplatňuje pro spolupráci se zemí strategii pro léta 2014–2016, která byla prezentována v loňském roce.⁸¹

V letošním roce došlo k uzavření první dohody o spolupráci, partnerství a rozvoji mezi EU a Afghánistánem, která ze strategie vychází. Dohoda umožňuje rozšiřování hospodářských a politických oblastí spolupráce mezi oběma stranami.⁸² V zemi také působí také mise SBOP EUPOL Afghanistan, která má za cíl podpořit vytvoření dostatečně funkční vnitrostátní policie.⁸³

V zemi je od loňského roku značná nestabilita, která souvisí se vzrůstem násilných činů hnutí Taliban.⁸⁴

Afghánistán je výraznou zdrojovou zemí mezinárodního migračního proudu. Podle údajů UNHCR v letošním roce hledalo celosvětově 143 tisíc Afghánců mezinárodní ochranu.⁸⁵

⁸⁰ Přehled SZBP březen 2014, [ZDE](#).

⁸¹ Přehled SZBP květen 2014, s. 16, [ZDE](#).

⁸² ESVČ: The EU and Afghanistan initial Cooperation Agreement on Partnership and Development, 2. 7. 2015, [ZDE](#).

⁸³ ESVČ: EUPOL Afghanistan, [ZDE](#).

⁸⁴ HRW.org: The Mediterranean Migration Crisis Why People Flee, What the EU Should Do, 19. 6. 2015, [ZDE](#).

⁸⁵ UNHCR: Population Statistics – Asylum Seekers, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

V loňském roce bylo na území členských států EU celkem 125 tisíc Afghánců se statutem uprchlíka nebo žadatele o mezinárodní ochranu (azyl).⁸⁶

Jednání v institucích EU

Rada pro zahraniční věci přijala dne 26. října závěry o Afghánistánu.⁸⁷ V současné situaci je v zemi opětovný nárůst vlivu hnutí Taliban a také teroristických útoků. Zároveň se ale daří postupně budovat občanskou společnost a podporovat demokratické procedury. Obnova procedur a státních institucí tak vyplývá z vlastních zdrojů a podpora těchto procesů by měla zajistit trvalost a udržitelnost mírového procesu. EU vyzývá k zapojení regionálních aktérů, aby se přičinili o ukončení násilných střetů a posílení státních institucí (včetně obranných a bezpečnostních sil) a dobrého vládnutí v zemi. EU se chce soustředit na odstraňování příčin nucené migrace (především odstraňování chudoby a porušování lidských práv) a boje proti převaděčům a obchodu s lidmi. EU dále podporuje znovuzačleňování navrátilců a běženců. EU podporuje reformní program vlády národní jednoty na léta 2014–2016.⁸⁸ Dobré vládnutí ve všech prioritních oblastech je podmínkou pro efektivní provádění reform. V příštím roce proběhne v Bruselu ministerská konference o Afghánistánu, kterou bude EU spoluorganizovat. Na této konferenci budou stanoveny vládní priority do roku 2020 a proběhne debata s mezinárodními dárci o možnostech jejich příspěvků.

⁸⁶ UNHCR: Population Statistics – Persons of Concern, [ZDE](#).

⁸⁷ Rada EU: Council conclusions on Afghanistan, 26. 10. 2015, [ZDE](#).

⁸⁸ Reformní program byl představen v září letošního roku v Kabulu.

K programu viz Unama.unmissions.org: Self-Reliance through Mutual Accountability Framework (SMAF) Second Senior Officials Meeting Kabul, Afghanistan, 5 September 2015 Co-Chairs' Statement, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Zahájení konzultací s Burundi podle článku 96 dohody o partnerství AKT-EU – dopis adresovaný orgánům Burundi – [13105/15](#)

Datum: 16. 10. 2015

Sdělení Komise Radě o zahájení konzultací s Burundi podle článku 96 dohody o partnerství z Cotonou – [12919/15](#)

Datum: 19. 10. 2015

Typ dokumentu: Sdělení Komise Radě

Obsah dokumentu: V letošním roce došlo ke zhoršení politické situace v Burundi. V prezidentských volbách v červenci 2015 vyhrál současný prezident Pierre Nkurunziza potřetí v řadě za sebou. Výsledek vyvolal lidové protesty a násilné střety. Mezinárodní společenství a nevládní lidskoprávní organizace tyto násilnosti odsoudily.⁸⁹ Na základě dohody z Cotonou, která umožňuje konzultace o opatřeních v oblasti lidských práv, demokratických zásad a právního státu (čl. 96), došlo k zahájení konzultací se zemí. Cílem je, aby burundská vláda přijala ve stanoveném časovém rámci opatření zlepšující situaci v oblasti lidských práv v zemi. Tato opatření sestávají ze zlepšení politického prostředí (konání voleb), soudního systému, zlepšení systému soudní vazby (důvodnost vazeb) a obecně lidských práv (ukončení praxe mučení, používání nepřiměřené síly vůči demonstrantům). Burundi je vyzváno, aby souhlasilo s rozmístěním pozorovatelů Africké unie a Východoafrického společenství na svém území. Případné finanční prostředky budou poskytnuty z Evropského rozvojového fondu.

⁸⁹ TheGuardian.com: Burundi's president Pierre Nkurunziza wins third term in disputed election, 24. 7. 2015, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz